

o.z..v...ě...n....y

newsletter Filozofické fakulty
Univerzity Hradec Králové

číslo 1 / ročník 3 / 2014

Obsah

FF Vás zdraví...

Úvodní slovo děkanky fakulty 3

FFascinující lidé...

Docent Jan Klíma: „Místo krasořečnění nabízíme na fakultě vědění“ 5

FFantastické studium...

Ghana okem politologa? Přátelští lidé a smutný odkaz kolonizace 9

Studenti historie navštívili živoucí perlu na Dunaji 11

FFajnové akce...

Mladí badatelé v minulosti se sjeli do Hradce 12

Filozofická fakulta otevírá své dveře a čile debatuje s veřejností 13

Rok 2014 se nese ve znamení Jana Palacha 14

Královéhradecká diecéze oslavila 350 let své existence 15

FFungující praxe...

Studenti sociologie se učí svému řemeslu 16

Nadějná archeologové ožívají dávné časy 17

FFenomenální úspěchy...

Sedm let s pečeti proměnila v zakladatelskou práci a ocenění rektora 18

FF Vás zdraví...

Úvodní slovo děkanky fakulty

Vážené studentky, vážení studenti, milí přátelé filozofické fakulty,

právě Vám v rukou tepají nejčerstvější Ozvěny Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, tak, prosím, pozorně „naslouchejte“, co se na FF UHK od počátku roku 2014 událo. Na následujících stránkách bychom Vás rádi seznámili s našimi nejnovějšími vědeckými, studentskými i výukovými aktivitami a také s možnostmi, které Vy – jakožto spřízněné duše FF UHK – můžete využívat. V těchto Ozvěnách se mj. dočtete o našich odborných úspěších, o zahraničních mobilitách a také o tom, jak se FF otvírá veřejnosti.

Pokud budete mít další touhu po vzdělávání, pak nezapomeňte, že FF UHK nabízí nejen již standardizovanou nabídku bakalářských a magisterských studijních programů (Archeologie, Archivnictví, Filozofie, Historie, Politologie a Sociologie) realizovaných v prezenční a u vybraných oborů rovněž v kombinované formě studia, ale rádi přivítáme také uchazeče o rigorózní řízení (zakončeno titulem PhDr.) v oborech Archivnictví, Historie, Politologie – latinskoamerická studia a Politologie – africká studia. Komu nestačí „malý doktorát“, může se samozřejmě poohlédnout i po další vědecké dráze v rámci doktorského studia (zakončeno titulem Ph.D.). Dnes se již můžeme pyšnit zcela unikátní a širokou nabídkou doktorských studijních oborů, neboť všechna na-

vazující magisterská studia mají své pokračování na úrovni doktorského studia. Jedná se o obory Africká studia, Archeologie, Archivnictví, Filozofie, České a československé dějiny a Latinskoamerická studia.

S velkým potěšením také sledujeme nárůst zejména studentských mobilit. Naši studenti ve stále větší míře vyjíždějí studovat nejen do evropských destinací, kam každoročně vysíláme desítky studentů, ale i do Latinské Ameriky či Afriky. Právě v těchto mobilitách do neevropských destinací, do kterých jsme od akademického roku 2008/2009 vyslali již téměř šedesát studentů, nemá FF UHK v rámci České republiky konkurenci. Taktéž nás velmi těší, že k nám přijíždí každoročně čím dál více studentů evropských, latinskoamerických i afrických, čímž se fakulta stává podnětným multikulturním prostředím.

Na webových stránkách UHK naleznete e-shop (eshop.uhk.cz), kde nabízíme především publikace odborníků naší alma mater. Všichni naši absolventi mohou v rámci nákupů v e-shopu čerpat 10% slevu po celý rok. Jiným zajímavým projektem spojeným s pracovišti filozofické fakulty, tentokrát s katedrou archeologie, je unikátní Archeopark pravěků ve Věstarech (archeoparkvsestary.cz), jenž Vás doslova „vcucne“ do doby pravěké.

Již tradičně se připravujeme nejen na zaběhané vědecké akce, jako je Viva Africa či konference mladých historiků názvem České, slovenské a československé dějiny 20. století, ale spolupracujeme s dalšími kulturně-vzdělávacími institucemi ve městě, kterými jsou například Integrované centrum pro cizince Hradec Králové, Bio Central či Muzeum východních Čech v Hradci Králové. Bude nám velkým potěšením, pokud znovu zavítáte na naše konference, přednášky či komentované filmové projekce, které pořádáme. Všechny akce jsou otevřené nejen studentům, ale samozřejmě také veřejnosti a zejména našim absolventům.

V neposlední řadě nás v následujícím roce čeká také velmi náročná

oprava fasády a kompletní výměna oken. Nový plášť budovy bezpochyby dotvoří proces vizuální proměny Filozofické fakulty UHK.

Budeme velmi rádi za Vaše podněty k Ozvěnám či jakékoli jiné zajímavé nápady, které bychom mohli v komunikaci s Vámi, našimi studenty, absolventy a přáteli, plodně využít. S Vašimi případnými návrhy se, prosím, obračete na PR pracovníci FF UHK paní Mgr. et Mgr. Lenku Kašparovou (lenka.kasparova.1@uhk.cz).

Jako děkanka Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové Vám děkuji za přízeň věnovanou naší fakultě a Ozvěnám. Přeji Vám FFajn čtení.

Mgr. et Mgr. Pavlína Springerová, Ph.D.
děkanka Filozofické fakulty
Univerzity Hradec Králové

FFascinující lidé...

Docent Jan Klíma:

„Místo krasořečnění nabízíme na fakultě vědění“

Mgr. Lenka Kašparová

Když loni slavil své sedmdesáté narozeniny, přišli mu popřát vše nejlepší do dalších let nejen pracovníci fakulty, ale i zástupy studentů. Ostatně i ve vedení školy je řada jeho bývalých posluchačů, kteří dnes úspěšně šíří vědomosti, jež načerpali od uznávaného odborníka na historii mnoha světových oblastí, zejména těch portugalsky mluvících, dalším generacím historiků i politologů. Řeč je o docentu Janu Klímovi, který v rozhovoru dokázal vystihnout své první pedagogické „krůčky“, poutavě popsat oblasti, jež mu přirostly k srdci, i chvíle, kdy mu při výkonu povolání v Africe šlo doslova o krk.

Ve svém oboru jste velmi uznávaným odborníkem. Z jakého důvodu jste se rozhodl právě pro studium dějin?

Velmi mě chytil dějepis na gymnáziu. Zároveň jsem cítil, že školská výuka příliš mnoho zamlčuje nebo zkresluje. Proto jsem začal číst historickou literaturu faktu a uvědomil si, jak hodně závisí osud malého národa na nemilosrdných světových konstelacích. A tak jsem od počátku inklinoval k obecným dějinám a k historii oblastí, o kterých jsem se ve škole mnoho nedověděl.

Které ze zemí, jež jste navštívil, Vám nejvíce přirostly k srdci?

Mířil jsem obvykle na jih. Úžasné kulturní bohatství evropského Středomoří mě nepřestane lákat. Na Kubě a v Brazílii jsem si vychutnal absolutní směsku ras a civilizací. V africké Namibii jsem naopak ocenil, jak mohou žít společně v jedné zemi nejrozmanitější bělošské a černošské komunity. Do srdce se mi zapsal Mosambik, odkud jsem

po dvou letech strávených mezi obyčejnými, ale nesmírně milými lidmi odcházel se slzami v očích. Pak mi tu melancholii (*portugalsky saudade*) překryly půvaby dvou milých zemí, Portugalska a Kapverd.

Vraťme se však na začátek. Svou profesní kariéru jste odstartoval na Základní škole v Taticích. Jak vzpomínáte na léta strávená výukou školáků?

Čím nižší je stupeň, kde učíte, tím větší je emocionální náboj mezi kantorem a žákem. Jako mladý učitel jsem v šesté až deváté třídě základní školy zažil pěkné chvíle porozumění s dětmi, které konec konců ode mě nebyly zase tak věkově vzdálené. Tam jsem se rozhodl považovat všechna tahle holátka za budoucí dospělce, užitečné řemeslníky, úspěšné lékaře, kolegy v práci. Musím ale přiznat, že skutečné souznění se studenty jsem zažil až při výuce na střední škole. Dozrávání osobnosti od nějakých čtrnácti patnácti let do maturity je

velký zázrak, a když kantor cítí, že k němu svou měrou přispěl, i velké štěstí.

„Leželi jsme v rozstřílené ambasádě a čekali na konec občanské války“

Řadu let jste působil jako ředitel Gymnázia ve Vysokém Mýtě. Jakým způsobem se z šéfa vzdělávací instituce stane první tajemník a chargé d'affaires v Angole?

Po revoluci rekonstruoval Jiří Dienstbier starší Ministerstvo zahraničních věcí. Hledal nové jazykově vybavené lidi. Díky předchozí dvouleté praxi v Mosambiku jsem uspěl v konkurzu na diplomatické místo v portugalsky mluvící Angole. Jako první tajemník jsem od začátku svého pobytu v Luandě kontaktoval osobnosti a politické strany připravující tehdy první demokratické volby, doladoval smlouvy o stipendistech, ba i řešil rozvody neúspěšných českoangolských manželství.

Mohl byste ve stručnosti popsat nejzásadnější momenty Vašeho ročního působení v této funkci?

Po odvolání velvyslance jsem půl roku vedl úřad jako takzvaný šaržík a v narůstajícím nebezpečí jsem kromě zajímavé práce také zařizoval odchod československých dětí a všech zbytných osob na úřadě ze země, kde volební mítinky končily střelbou. Pak úspěšně

demokratické volby zhatil výbuch další fáze občanské války. Ta naplno postihla i Luandu. V rozstřílené budově ambasády jsme tři dny a tři noci leželi na chodbě v očekávání konce. Až když se MPLA (Lidové hnutí za osvobození Angoly – pozn. red.) podařilo vyhnat roty UNITA (Národní svaz pro úplnou nezávislost Angoly – pozn. red.) z města, organizoval jsem v troskách města a mezi mrtvolami v ulicích nezbytnou evakuaci.

Z jakého důvodu jste se z diplomatických kruhů vrátil zpět do školství? Nestýskalo se Vám v učebnách dnešní Univerzity Hradec Králové po exotických krajích?

Angolské události mě zastihly na konci roku 1992. Tehdy končilo Československo a Ministerstvo zahraničních věcí se zmítalo v dohaděch o dělení majetku a lidí do dvou nových republik. Chtěl jsem se vrátit do Luandy a zachránit alespoň majetek, který tam zbyl, ale mladí adepti ministerských funkcí o to neměli zájem. Zaslých jsem i výhrůžky, že ten majetek za více než sedm milionů zaplatím sám, budu-li se o věc zajímat. Z nebezpečného kotle, kde kariéru soutěže a finanční machinace mohly venkovana semlít, jsem raději odešel ke známé pedagogické práci a díky doporučení Jiřího Štyrského jsem šťastně zakotvil v Hradci na tehdejší Vysoké škole pedagogické. Tam se mi díky přechodu na politologii otevřela možnost věnovat se exotickým krajinám alespoň z historického hlediska.

Z hojné publikační činnosti je zřejmý Váš vztah k portugal-

Docent Jan Klíma (vpravo) s rektorem Univerzity Hradec Králové, profesorem Josefem Hynkem (uprostřed), a prorektorem pro vnitřní záležitosti, doktorem Petrem Grulichem.

sky mluvícím zemím. Proč jste si zamiloval právě tyto státy?

Pošetilý vzdor mého mládí, kdy se nikam nesmělo, spočíval ve studiu jazyků, které se nedaly uplatnit. Kromě jaksí domácí němčiny a světově nutné angličtiny jsem po španělštině objevil portugalštinu, a když se mi poštěstilo ji přece jen využít dva roky v Mosambiku, pochopil jsem, jak je tato lingvistická oblast gigantická a zajímavá.

V nedávné době jste byl pozván na mezinárodní kongres, který se konal ve španělské Tarragoně. Mohl byste přiblížit význam této konference a obsah Vašeho příspěvku?

Byl jsem požádán o příspěvek věnovaný tranzicím ve střední a východní Evropě. Vynikající třídní kongres se přechodům k demokracii věnoval přece jen spíše z iberské perspektivy, a tak odborný pohled našince tématiku nepochybně obohatil.

V loňském roce jste vydal publikaci s názvem Dějiny Kapverd-

ských ostrovů, Svatého Tomáše a Princova ostrova. Můžete potenciálním čtenářům knihy přiblížit, jakých témat se v ní dotýkáte?

Dějiny malých zemí nikdo nezná, a přece jsou průsečíkem, často i obětí těch nejdůležitějších procesů. Všechna problematika evropské expanze, koloniálních říší, mocenských výbojů, otroctví, vztahu podřízenosti a nadřazenosti či závislosti na přírodě a geopolitické situaci se zrcadlí v dějinách zmíněných dvou lusofonních afrických ostrovních států. Touto knihou doplňuji druhá vydání dějin Portugalska a Brazílie a dějiny Angoly a Mosambiku, abych vytvořil provázaný obraz vývoje té části světa, které se po desetiletí věnuji.

Na Kapverdské ostrovy by se díky Vám měla na podzim podívat v rámci krátkodobého studijního pobytu také skupina vybraných studentů politologie. Můžete již nyní prozradit, na co se mohou studenti těšit?

Ostrov Santiago nabídne pravou Afriku, ostrov Fogo úžasnou přírodu,

ostrov São Vicente spořádané intelektuální prostředí, ostrov Santo Antão nádherné horské scenérie a ostrov Sal nejkrásnější pláže. Hlavně jde o inspiraci k dalšímu studiu tak zásadních afrických témat, jako jsou národní identita, smysl nezávislosti, možnosti demokracie nebo využívání mezinárodní pomoci.

Stál jste u zrodu Katedry politologie FF UHK a máte jistě díky Vaším zahraničním cestám možnost srovnávat i s obdobnými odděleními v cizině. Jak hodnotíte její vývoj a současné působení?

Často se pohybuji v iberském prostředí. Stále a znovu si potvrzuji, že naše univerzita je kvalitní, že se tu namísto krasořečnění nabízejí fakta a skutečné vědění. Fakulta se

ubírá správným, třeba náročným směrem a jedinečné magisterské obory naší politologie prakticky nemají konkurenci. Pokud by se mělo něco zlepšovat, je to oblast studentské motivace. Možná by bylo dobré usilovat o onen téměř příbuzenský vztah mezi vyučujícími a studenty, který vídávám ve Španělsku nebo v Portugalsku a který často vede k vyhovávání nástupců ještě úspěšnějších, než jsou jejich mentoři.

Co byste studentům historie a politologie poradil či popřál do budoucna?

Otevřené oči, okouzlení světem, pokorné hledání pravdy, radost z poznávání, štěstí v lásce, skromnost v životě a odpovědnost k blízkým.

doc. PhDr. Jan Klíma

Datum narození: 8. prosince 1943

Bydliště: Vysoké Mýto

Rodinný stav: ženatý

Jazykové schopnosti: němčina, angličtina, ruština, španělština, portugalština

Vzdělání:

- Pedagogický institut v Praze (1960-1964);
- Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze (1967-1972, obor Historie – český jazyk a literatura)
- Rigorózum z obecných dějin na Univerzitě Karlově v Praze v roce 1973
- Habilitace z obecných a světových dějin na Univerzitě Karlově v Praze v roce 1999 (Dekolonizace portugalské koloniální říše)

Zaměstnání:

- Učitel na základních školách v Tatenicích (1965-66) a Luži (1966-1972)
- Ředitel Gymnázia Vysoké Mýto (1966-1989)

- Expert PZO Polytechna v podniku IFLOMA Messica, Mosambik (1986-1988)
- Ředitel Gymnázium Vysoké Mýto (1990-1991)
- První tajemník a chargé d'affaires velvyslance České a Slovenské Federativní Republiky v Luandě, Angola (1992)
- Odborný asistent a docent obecných dějin na Vysoké škole pedagogické v Hradci Králové, nyní na Katedře politologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové (*odborná specializace: dějiny lusofoonních zemí, dějiny Afriky, dějiny Latinské Ameriky*)

Nejnovější publikace:

- Dějiny Kapverdských ostrovů, Svatého Tomáše a Princova ostrova (2013)
- Dějiny Afriky (2012)
- Dějiny Brazílie (2011)

FFantastické studium...

Ghana okem politologa? Přátelští lidé a smutný odkaz kolonizace

Jakub Novák

Silný zápach, mnohastupňový teplotní rozdíl, neuvěřitelně vlhký vzduch, olepené ruce i obličej, nekonečně dlouhá vojenská prohlídka. To je jen několik nejvýraznějších dojmů, které si všichni vybavíme při vzpomínce na naše přistání v hlavním ghanském městě Akkra.

Bylo nás devět studentů plus dva vyučující a jako mnoho kolegů z Katedry politologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové před námi jsme se i my na přelomu března a dubna 2014 vydali vstříc dobrodružstvím „černého kontinentu“, tedy na krátkodobý studijní výjezd do subsaharské Ghany.

Hned v letištní hale nás přivítal vystavený nový model Škody Roomster, který jsme však za celou dobu pobytu u nikoho neviděli. Namísto toho jsme se setkávali s vozy, které by u nás neprošly státní technickou kontrolou ani v případě, že jste sám vlastníkem STK, která kontrolu provádí. Přestože jsme ze začátku měli neuvěřitelný strach do podobných vozů, které se v Ghaně využívají jako taxi, nasednout, postupem času jsme se dokonce bavili jízdou v nich a trumfovali se tím, kdo jel horším exemplářem. Skromně si troufnu tvrdit, že jsem vyhrál. Řidičem jsem byl totiž jednou vyzván k tomu, abych si držel dveře, že občas za jízdy vypadnou. K tomu našťastí nedošlo!

Z mých prvních řádků by se mohlo Evropanovi zdát, že Afrika je „zaplivaným“ kontinentem, který nezasluhuje naší pozornosti a který

je, jak Marx tvrdil o Jižní Americe, primitivní. Všichni jsme se ovšem přesvědčili, že opak je pravdou. Technologicky za námi Afrika a její státy včetně Ghany bezpochyby zůstávají. Zkušenost s Ghanci je ale nezapomenutelná a lidsky velice příjemná.

*“V Akkre jsem strávil
nejdelší noc života”*

Ostatně, kde se vám stane, aby majitel restaurace v případě, že mu dojde Fanta, vyběhl na ulici a začal nápoj shánět, abyste ho opravdu mohli ke svému jídlu dostat? Snad ještě víc pro vás udělají obyvatelé Ghany v případě, že jim sdělíte, že jste z České republiky. Vítězství Ghany nad Českou republikou na Mistrovství světa ve fotbale v roce 2006 totiž znamená pro Ghance tolik jako pro nás Nagano. Toho si ostatně všiml i spolužák Martin Schmiedl, který v Ghaně studoval. Podle něho uděláte místním upřímnou radost tím, když s nimi prohodíte pár slov na adresu bílého bratra Petra Čecha,

kteřého zná v Ghaně - zemi, jež fotbalem žije - úplně každý.

Kromě hlavního města jsme navštívili i další historické a jinak významné destinace jako například severské město Kumasi, které je známo jako místo nejvyšší koncentrace zástupců kmene Ašantů. Pro mě se pak stala Akkra nezapomenutelná především tím, že jsem zde strávil nejdélejší noc ve svém životě. Byl jsem totiž hospitalizován v místní nemocnici. Později jsem se dozvěděl, že se má kolegyně dokonce vsázeli, jestli pobyt v ghanském „špitále“ přežiji.

Dalším unikátem země je největší uměle vybudované jezero na světě, a to přehrada Volta, která vyrábí elektrickou energii pro Ghanu a zásobuje jí také Togo a Benin. Mezi další města, která jsme měli možnost navštívit, patřilo i historicky významné Cape Coast. Právě Cape Coast Castle sloužilo v dobách kolonizace jako překladiště otroků, a je tak smutnou připomínkou zvěřstev, kterých se Evropané na Africe a jejím obyvatelstvu dopustili.

Po návštěvě památek, tržišť, ve kterých máte pocit, že pro tisíce lidí podání ruky cizímu člověku prostě musíte něco chytit, partnerské katedry politologie na University of Ghana a dalších míst jsme se vždy rádi vraceli na klimatizovaný pokoj s vychlazenou vodou. Z národního parku v Mole si mnozí z nás odvezli fotku se slonem. A ti, kteří nestihli slona, mají zase na památku obrázek

s nějakou hezkou či hezkým místním obyvatelem.

Odborná exkurze v Ghaně mě osobně utvrdila v nutnosti existence odborných pracovišť zaměřených na toto teritorium, jako je právě Katedra politologie FF UHK, kde studenti magisterského a doktorského stupně studia mohou afrikanistiku studovat. Podobné výjezdy jsou pak skvělým pomocníkem v poznání Afriky na vlastní kůži, které je mnohonásobně lepší než se kontinentu učit ze školních lavic a učebnic.

Autor článku se svým ghanským přítelem Edisonem.

Studenti historie navštívili živoucí perlu na Dunaji

Milan Věrtelář

Co víme o Vídni? Je to hlavní město Rakouska, které není příliš daleko od Brna, prý se tam pořádají nejlepší vánoční trhy a nebydlí tam skoro žádní praví Rakušané. Ti se už zřejmě dávno odstěhovali do hor, kde jodlují.

Z historických postav by nám měl být povědomý alespoň František Josef I., nejděle vládnoucí panovník v historii lidstva a první úředník Rakouského císařství, jemuž ke spravování celé říše stačil jeden menší stůl, razítko a pero. Abychom se ovšem my, studenti historie na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové, neomezili pouze na tyto základní informace, získali jsme průvodce z nejpovolanějších. Byl jím doktor Ondřej Tikovský, univerzitní kancléř, s nímž jsme vyrazili do bývalého hlavního města Habsburského mocnářství za toulkami minulostí.

Nenavštěvovali jsme však jen nejznámější památky, ale pátrali jsme i po místech, jež většina turistů přechází bez povšimnutí. Vy opravdu nevíte, ze kterého balkonu zrušil František II. téměř tisíciletou Svatou říši římskou? A znáte místo, kde stojí socha Zdeňka Kašpara Kaplíře ze Sulevic, který pomohl ochránit v roce 1683 obleženou Vídeň před Turky a jehož děd byl v roce 1621 paradoxně na Staroměstském náměstí popraven za účast na stavovském povstání?

Narazit na českou stopu v hlavním městě bývalého mocnářství není

vůbec nic těžkého. Naleznete zde jak sochy Jana z Nepomuku i Přemysla Otakara II., tak palác Kinských na náměstí Freyung, Českou dvorskou kancelář na Judenplatzu či dům, kde během studií pobýval „prezident Osvoboditel“. Stačí se pak podívat na jména bývalých rakouských kancléřů a hned vám bude jasné, jak hluboké kořeny zde Češi zanechali.

Vídeň ale není jen zakonzervovaný skanzen, který profituje pouze ze své minulosti. Vídeň je živá. Umění, kavárny, noční život, koncerty, opera. To vše je vměstnáno na relativně malý prostor. Milovníci moderního umění si přišli na své při obdivování řady Hundertwasserových architektonických skvostů. Klasici pak zavítali do Kunsthistorického muzea, kde sice zpočátku žehrali na vyšší cenu vstupného, ale galerie se jim odvděčila malířskými skvosty Aachena, Rubense, Santiho, Eycka a mnohých dalších.

Tři dny jsou krátkou dobou pro nasátí atmosféry „západoevropského“ velkoměsta a k objevení všech vídeňských krás a zákoutí. Proto budou mít letos na podzim studenti z historického ústavu další možnost se blíže seznámit s perlou na Dunaji.

Repetitio mater studiorum.

FFajnové akce...

Mladí badatelé v minulosti se sjeli do Hradce

Mgr. Jana Papežová

Začátek jara patřil v Historickém ústavu Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové konferenci mladých historiků s názvem **České, slovenské a československé dějiny 20. století**. Její již devátý ročník se od předchozích lišil dosud největším počtem přihlášených, což svědčí o stále rostoucí oblibě akce mezi odbornou i laickou veřejností.

Více než šedesát konferujících z českých i slovenských univerzit zde prezentovalo tematicky pestré příspěvky z politických, kulturních, sociálních, hospodářských dějin, z historiografie a teorie historické vědy. Zúčastnění se mohli například dozvědět, jaké byly normalizační rituály v životech vysokoškolských studentů v Hradci Králové.

Přítomně zaujala také problematika zobrazení první světové války v československém meziválečném filmu, výtvarná avantgarda v českém uměleckém tisku nebo reflexe událostí kolem mnichovské konference a následné okupace našeho území v březnu 1939 očima pamětníků.

Z hospodářských dějin se vystupující zabývali vývojem českého pivovarnictví či hospodářskými vazbami mezi Československem a Tureckem. Z oblasti historiografie a teorie historické vědy upoutala pozornost zejména reflexe čarodějnických procesů.

Nejzdařilejší příspěvky z konference, jejímž cílem je podle pořadatelů prohloubit mezinárodní spolupráci mezi domácími a zahraničními výzkumnými a pedagogickými pracovišti, budou zveřejněny v kolektivní monografii na konci roku 2014.

„Průběh devátého ročníku konference potvrdil vzrůstající odbornou úroveň celé této tradiční akce. Téměř osm desítek přihlášených a více než šedesát aktivních účastníků, reprezentujících dvě desítky vědeckých a pedagogických pracovišť, dokládají vysoký zájem odborné veřejnosti,“ zhodnotil letošní ročník konference jeden z jejích pořadatelů doktor Tomáš Hradecký.

Historická zamyšlení hradeckých badatelů v dobách minulých.

Filozofická fakulta otevírá dveře a debatuje s veřejností

Mgr. Lenka Kašparová

Filmové fórum s FF, panelové debaty s účastí světoznámého odborníka i přednášky pořádané ve spolupráci s hradeckým integračním centrem. Hned několik cyklů akcí pro studenty i veřejnost „rozjela“ v letním semestru akademického roku 2013/2014 Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové.

Filmové fórum s FF je sérií projekcí dokumentárních filmů okořeněných odborným komentářem expertů z hradecké „fildy“. Po divácky nejuspěšnějším promítání snímku *Lidský rozměr*, který si pro návštěvníky Bio Central připravili členové katedry sociologie, následoval dokument o čínských bojovnících zhodnocený doktorem Stanislavem Myšíčkou z katedry politologie.

Také další dva vybrané filmy měly shodně politologický a exotický nádech. Děkanka FF UHK Pavlína Springerová uvedla diváky do problematiky (ne)slobody na Kubě. Vedoucí katedry politologie Jan Prouza vycestoval společně s návštěvníky biografu do nitra „černého kontinentu“, Demokratické republiky Kongo, pátrat po takzvaných krvavých minerálech, které má každý ve svém mobilním telefonu a které stály život již tisíce Afričanů.

„Společnou akci FF a Bio Central považují za bezvadnou příležitost, jak všem zainteresovaným divákům přiblížit palčivé politické či socioekonomické problémy současnosti, a to nejen formou dokumentárního filmu, ale také skrze výklad našich odborníků,“ vysvětluje děkanka FF UHK.

Z Katedry mezinárodních vztahů na Boston University ve Spojených státech amerických zavítal v červnu na půdu Filozofické fakulty Univerzity

Hradec Králové elitní přednášející, držitel mnoha prestižních ocenění a honorární konzul v Nové Anglii, profesor Igor Lukeš. Kromě osmi přednášek pro zdejší studenty se zúčastnil v roli zahraničního hosta také dvojice panelových diskusí určených pro veřejnost.

„Je nám velkou ctí, že profesor Lukeš obětoval část svého letního programu a rozhodl se navštívit právě naši filozofickou fakultu,“ řekl Jiří Hutečka, ředitel Historického ústavu FF UHK. A dodal, že témata diskusí byla vzhledem k současné situaci ve světě více než aktuální.

„Děkanka odvezla posluchače na Kubu“

O konci studené války a střední Evropě s návštěvníky debatovali kromě profesora Lukeše také proděkanka FF UHK a politoložka Pavla Dočekalová a Jan Mervart z Historického ústavu FF UHK.

Své názory na proces rozšiřování Severoatlantické aliance, vystavěné na různých úhlech pohledu, představili návštěvníkům při druhé debatě kromě profesora Lukeše také děkanka FF UHK a politoložka v jedné osobě Pavlína Springerová i Jiří Štěpán, proděkan FF UHK a historik.

V cestovatelsko-politologickém duchu se nesly přednášky, které hradecká „filda“ pořádala ve spolupráci s Integračním centrem pro cizince Diecézní katolické charity Hradec Králové. Byly tři, všechny zaměřené na Latinskou Ameriku a všechny po stránce návštěvnosti a zájmu posluchačů úspěšné.

Cílem populárně naučného vzdělávacího cyklu bylo nejen před-

stavit oblasti, ze kterých pochází řada cizinců momentálně žijících v „salonu“ České republiky, ale také regiony, kterým se v rámci navazujícího magisterského studijního oboru Politologie – latinskoamerická studia a doktorského studijního oboru Latinskoamerická studia věnují odborníci z Katedry politologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové.

Rok 2014 se nese ve znamení Jana Palacha

Mgr. Jana Papežová

Letošní rok patří zásluhou členů Studentského historického klubu při UHK sérii akcí, jež měly nejen studentům, ale i zájemcům z řad široké veřejnosti připomenout 45. výročí sebeupálení studenta pražské filozofické fakulty Jana Palacha.

Zahájilo je pietní setkání studentů a členů akademické obce před budovou Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové v předvečer 16. ledna 2014. Tehdy v lednu 1969 před shromážděním studentů hradecké pedagogické a lékařské fakulty vystoupili se svými projevy děkani obou zmíněných fakult, aby vzdali Janu Palachovi úctu. O pětadvacet let později promluvil k zúčastněným studentům i současný děkan Pedagogické fakulty UHK docent Pavel Vacek o významu svobody. Po krátkém projevu Pavla Žalského, jednoho z organizátorů celé akce a člena Studentského historického klubu při Univerzitě Hradec Králové, zúčastnění stejně jako v roce 1969 položili fotografii Jana Palacha u sochy sfingy před univerzitní budovou a symbolicky u ní zapálili svíčky. Důstojně a přitom neokázale tím dali najevo, že tehdejší Palachův

čin nebyl mladou generací zapomenut a je nutné si jeho odkaz stále připomínat.

Na tento pietní akt navázalo večerní promítání dobových dokumentů z let 1968 a 1969. V závěru všechny přítomné zaujalo vyprávění pamětníka událostí docenta Miroslava Rázka o nelehkém působení na hradecké univerzitě v daném období.

Velký zájem u veřejnosti vyvolala taktéž tematická výstava reflektující dění v letech 1968 a 1969 především v Hradci Králové, která se stala třetí částí projektu nazvaného 45'25' a kladla si za cíl připomenout odkaz Jana Palacha a tehdejší dobové dění z regionální perspektivy. Na tvorbě výstavy se podílela z vlastní iniciativy desítky studentů a členů studentského historického klubu a předcházelo jí studium materiálů ve Státním okresním archivu v Hradci Králové, v Archivu Univerzity Hra-

dec Králové a v Muzeu východních Čech v Hradci Králové, kde bude výstava k vidění v listopadu 2014.

S muzeem chtějí členové klubu spolupracovat také v rámci přípravy projektu k listopadovým událostem 1989.

Uspořádáním výstavy ovšem aktivita mladých hradeckých historiků neskončila. Protože připomenutí odkazu Jana Palacha bylo pouze první částí projektu 45'25', naváže na ni odborné reflektování událostí v listopadu 1989 v Hradci Králové. Jak uvádějí organizátoři celého projektu, léta 1969 a 1989 jsou výraznými mezníky moderních československých dějin. Dodnes vyvolávají rozporuplné reakce, dosud žijí pamětníci obou událostí a je

nezbytné s nimi seznamovat mladou generaci.

Do projektu se vedle studentů hradecké univerzity zapojili posluchači z ostatních univerzit v České republice. „Trochu paradoxní je, že nejužší spolupráce byla navázána se studenty jiných oborů než historie. Avšak zapojili se i historikové, na univerzitě v Olomouci se místní historický klub vypravil položit květiny k hrobu Jana Palacha, kolegové z Ústí nad Labem zase jako připomínku činu Jana Palacha uspořádali promítání filmu Hořící keř,“ přiblížil spolupráci se studenty jiných univerzit student Pedagogické fakulty UHK a místopředseda studentského historického klubu Jakub Sofka.

Královéhradecká diecéze oslavila 350 let své existence

Mgr. Jana Papežová

Rohenská kasule, zdobená vzácnou výšivkou z konce patnáctého století s motivem madony. Kronika Martina Kuthena z roku 1539. Brýle a hodinky biskupa Karla Otčenáška. To je jen nepatrný výčet exponátů jubilejní výstavy 350 let Biskupství královéhradeckého - Zapomenuté poklady z církevních sbírek 1664–2014.

Některé z nich přitom byly veřejnosti představeny vůbec poprvé. Výstavu, která přibližuje dějiny královéhradecké diecéze od středověku až do současnosti prostřednictvím exponátů z církevních sbírek, mohou zájemci zhlédnout do 30. listopadu 2014. Není však jedinou akcí, jíž si tak královéhradecká diecéze v letošním roce připomíná výročí 350 let od svého založení.

Ve spolupráci s Kabinetem regionálních církevních dějin při Katedře pomocných věd historic-

kých a archivnictví Filozofické fakulty UHK a Katedrou kulturních a náboženských studií Pedagogické fakulty UHK uspořádala dvoudenní symposium s názvem 350 let královéhradecké diecéze. Zaměřeno bylo na kulturní a správní dějiny hradecké diecéze od jejího vzniku až po nejnovější období. Pozornost byla věnována také významným osobnostem spjatým se životem církve ve východních Čechách.

Univerzita Hradec Králové byla na konferenci hojně zastoupena. Za Historický ústav FF UHK vys-

toupil docent Boguslaw Czechowicz s příspěvkem *Primum in Bohemia templum*. Hledání historické legitimacy královéhradeckého biskupství, z Katedry pomocných věd historických a archivnictví FF UHK zkoumala

doktorka Jana Vojtíšková otázku vztahu města a biskupství v době jeho založení a doktor Jakub Zouhar představil osobnost historika Jana Haidena.

FFungující praxe...

Studenti sociologie se učí svému řemeslu

PhDr. Miroslav Joukl, Ph.D., vedoucí Katedry sociologie FF UHK

Studenti bakalářské sociologie se učí základům empirické sociologie nejenom ve výuce, ale také prostřednictvím výzkumných aktivit. Pomáhají jim rozvíjet praktické dovednosti z předmětů orientovaných na výzkum a doplňují jejich poznatky o nové zkušenosti.

K propojení výuky a prakticky zaměřených sociologických aktivit slouží Centrum pro sociologická studia města a regionu při Katedře sociologie FF UHK. K aktivitám, které vyžadují týmovou součinnost akademických pracovníků a studentů, patří zejména externě poptávané výzkumy. Jsou sice organizačně náročné, ale katedru zařazují mezi spolehlivá sociologická pracoviště.

Spolu se studenty jsme se například ujali průzkumu pro Krajský úřad Královéhradeckého kraje s názvem Průzkum spokojenosti občanů Královéhradeckého kraje se službami poskytovanými Krajským úřadem, který se konal ve všech okresech Královéhradeckého kraje, nebo Průzkumu spokojenosti zaměstnanců s řízením Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. Jsme rádi, že objednavatel byl se závěrečnými výzkumnými zprávami spokojen, čímž se vytvořila perspektiva pro další spolupráci. Obdobně

je tomu v případě výzkumů pro Regionální radu regionu soudržnosti Severovýchod. Na podzim a na jaře v uplynulém akademickém roce naši studenti vykonávali sběr dat v rámci Průzkumu účinnosti reklamní kampaně ROP Severovýchod.

Další příležitost pro zapojení do výzkumných aktivit skýtají interní výzkumy v rámci univerzity. Na konci akademického roku se naši studenti podíleli na realizaci Průzkumu volby vysoké školy a preferovaných zdrojů informací o studijních oborech FF UHK. Pomáhají také s plněním dílčích úkolů při řešení specifických výzkumů. Jedním z nich bylo i Experimentální ověření evaluace studia v souladu s aktuálními trendy a technologiemi sociologického výzkumu.

Pod vedením zkušených pracovníků se hradečtí aspiranti na bakalářský titul ze sociologie účastní vyhlášených výzkumných aktivit, které mají podpořit vědeckou

a publikační činnost katedry. Vybrané studentky se například pod vedením doktora Petra Vašáta zapojily do projektu zaměřeného na analýzu prostoru před hradeckým vlakovým nádražím. Výzkum spočívá v identifikaci specifických významů a rytmů spjatých s daným místem.

Z mnoha jiných aktivit můžeme připomenout exkurzi v Českém statistickém úřadu v Hradci Králové, kterou organizoval Studentský sociologický klub SHLUK, nebo seminář k využití zařízení mapujícího zrakovou pozornost uživatele vizuální projekce TOBII Eye Tracker

X2-60. Seminář s podtitulem Prozkvalitnění a inovaci vašeho výzkumu organizoval tým projektu Rodina – UHK.

Předpokladem pro udržení soudobých trendů v sociologickém výzkumu je totiž důležité umět nejenom používat metody a techniky výzkumu, ale využívat moderní prostředky pro sběr a zpracování dat.

V nadcházejícím období chceme studium sociologie ještě více přiblížit praxi, a to zejména navázáním spolupráce s řadou organizací ve městě, regionu, s útvary na filozofické fakultě i celé Univerzitě Hradec Králové.

Nadějní archeologové ožívují dávné časy

doc. PhDr. Radomír Tichý, Ph.D., vedoucí Katedry archeologie FF UHK

Uplynul již více než rok od doby, kdy byl Archeopark pravěku ve Věstarech otevřen veřejnosti. Od loňského února doznal velkých změn. Přibýly další „pravěké stavby“ ve venkovní části expozice. V pracovní dny míří do archeoparku jedna školní exkurze za druhou. Ovšem ani o sobotách a nedělích místo připomínající časy dávno minulé nezeje prázdnotou.

A to i díky bakalářským a magisterským studentům oboru Archeologie na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové a jejich kolegům studujícím obor Prezentace a ochrana kulturního dědictví, kteří se účastní víkendových akcí pod souhrnným názvem Dny živé archeologie.

Několik takových akcí se již v tomto roce konalo. Návštěvníci si mohli vyzkoušet zimní obývání pravěkého domu, seznámit se s barbary z počátku doby bronzové, Římány i Germány a zdokonalit se v technice lovu mamutů.

Dny živé archeologie jsou „živou expozicí“, která se vždy mění dle daného tématu nebo období. Program tvoří

povídání s projekcí v kinosále, jednotlivá stanoviště v areálu přibližující život lidí v daném dějinné éře, děti si mohou odnést dobový výrobek na památku. Možné je se setkat i s archeologickými experimenty nebo zkušenými „pravěkými řemeslníky“ ze zahraničí.

Studenti filozofické fakulty se účastní kromě těchto akcí také běžného provozu archeoparku, a to především v didaktické dílně, jindy jako informovaní dohlížitelé expozice. Speciální formou programu pro veřejnost jsou i početně omezené dílny pro děti.

Dalším úspěchem zaměstnanců archeoparku i studentů je dobudování archeologické cyklostezky ze Všestaru do Smiřic, takže celková trasa umožňuje zájemcům vyrazit například ze Všestaru do Smiřic, odtud po Labské cyklotrase přejít do Hradce

a od zdejšího zimního stadionu se po archeocyklotrase přes Svobodné Dvory a Břízu dostat zpět do Všestaru.

Návštěvníkům přijíždějícím do archeoparku ze všech koutů naší republiky se zde líbí. Při květnové akci Lovci mamutů nám kolegové z Francie řekli, že takhle pojatý archeopark nemají ani u nich. To jsme moc rádi.

A co přináší tato praxe našim studentům? Jistě uspokojení z reakce návštěvníků nad zajímavě uchoopenou expozicí. Určitě pocit, že je někde pozitivně prezentován jejich obor - archeologie běžně vymáhá dodržování stavebního zákona a jeho části o ochraně památek právní cestou - a také možnost odpovídat veřejnosti na nejrůznější otázky, hledání odpovědí na ně. A to je škola života.

Více o programu archeoparku najdete na:

www.archeoparkvsestary.cz

FFenomenální úspěchy...

Sedm let s pečeti proměnila v zakladatelskou práci a ocenění rektora

Mgr. Lenka Kašparová

Stovky hodin v archivech, další nekonečné týdny a měsíce před počítačem, sedmileté zkoumání vztahu pečeti a písemností, identifikování jejich funkcí i proměn, ve finále popis významu pečeti pro moravské premonstrátské kanonie a dobovou společnost. Tak vznikala dizertační práce s názvem Pečeti moravských premonstrátů v letech 1436 – 1784. Sfragistika představených a konventů v kontextu jejich diplomatického materiálu,

za niž získala odborná asistentka Katedry pomocných věd historických a archivnictví Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové doktorka Martina Bolom-Kotari Cenu rektora Masarykovy univerzity v Brně.

„Dizertační práce se zabývá pečeti moravských mužských premonstrátských klášterů v období od konce první třetiny 15. století do roku 1784, kdy císař Josef II. většinu z nich zrušil. Podává přehled vývoje pečeti zdejších představených a konventů.

Podrobně je popisuje a analyzuje. Získané údaje zasazuje do dobové kulturně-společenského kontextu a srovnává s pečeti jiných pečeti z církevního prostředí. Všímá si také zpečetěných písemností moravských premonstrátů, které charakterizuje a rozděluje na jednotlivé typy,“ vysvětluje obsah svého textu doktorka Bolom-Kotari.

Třiatřicetiletá akademička studovala stovky pečeti a tisíce úředních písemností. Výsledkem byl první komplexní pohled na dosud neprozkoumanou a nezpracovanou problematiku pečeti i novověkých úředních písemností premonstrátského řádu.

„Autorka se systematicky, poctivě a dlouhodobě věnovala dosud neprobádanému tématu, přináší nejen nové poznatky pro uvedené disciplíny, s přesahem do politických, společenských a kulturních souvislostí, ale zejména novou promyšlenou metodiku, koriguje dosavadní terminologii a navrhuje novou v oblastech novověké diplomatiky a sfragistiky,“ píše se v posudku, doporučujícím udělení rektorské ceny.

Sama oceněná říká, že ji uznání udělované vynikajícím osobnostem rozmanitých oborů potěšilo a motivovalo k další práci.

Vyznamenáním odbornou komunitou však systematická práce doktorky Bolom-Kotari zdaleka neskončila. Před vydáním je několik jejích studií, z nichž ty cizojazyčné míří do zahraničních recenzovaných časopisů.

Mgr. Martina Bolom-Kotari, Ph.D. o své výuce na FF UHK:

„Vyučuji sfragistiku, vedu jak přednášky, tak semináře. Zde

představuji práci s pečeti jako s historicky velmi cenným a komplexním pramenem. Snažím se o inovativní přístup k výuce, aby si studenti měli možnost pečeti doslova osahat, aby porozuměli tématu v jednotlivých detailech, uspořádaném celku i nejširších souvislostech. Na pečeti lze nalézt paralely k mnoha oblastem vizuální kultury, k sochařství, malířství, architektuře, knižní kultuře. Při výuce kladu důraz na zpětnou vazbu od studentů. Dle jejich podnětů se snažím dále rozvíjet a zlepšovat. Důkazem toho, že se nejedná o plané teoretizování, ale o živý koncept, který i studenti sami přijímají s nadšením, může být úspěšná výstava pečeti z největší soukromé sbírky pana Libora Kratochvíla, kterou jsem spolu se svými studenty a kolegy a ve spolupráci s Biskupstvím královéhradeckým připravila v loňském roce.”

Oceněná doktorka Martina Bolom-Kotari

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

www.uhk.cz
portal.ff.uhk.cz

Ozvěny

newsletter Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

Redakční rada...

Mgr. Karel Kouba, Ph.D., M.A.; Mgr. et Mgr. Lenka Kašparová; Mgr. Jana Papežová

Fotografie...

Archiv UHK a příspěvatelů čísla

Grafika a sazba...

Pavel Týbl

Tisk...

SPEED PRESS Plus, a.s.

Chcete, aby Vám byla elektronicky zasílána budoucí čísla Ozvěn FF UHK?

Napište, prosím, na e-mail akce.ff@uhk.cz.

Studijní obory Filozofické fakulty UHK procházejí procesem modernizace a inovace, který má přispět ke zkvalitnění poskytovaného vzdělávání a k lepšímu uplatnění absolventů v praxi. Inovace probíhají v rámci evropského projektu Modernizace a inovace studijních oborů Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové (CZ.1.07/2.2.00/28.0106).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ